

μεσαιωνικήν ἑλληνικήν ποίησιν ἡ ἰδέα τοῦ ἔρωτος κατὰ προσωποποίησην ἐμφανίζεται ὄχι καὶ τόσον συχνάκις.

Εἰς τὴν ἀντικειντάστασιν ταύτην τοῦ ἔρωτος διὰ τῆς ἀγάπης οὐδόλως ἀπίθανον νὰ συνετέλεσε καὶ ὁ θαθὺς τοῦ Ἑλληνος σεβασμὸς πρὸς τὰ θεία. Διότι ἡ θρησκευτικὴ του ἀντίληψις δὲν θὰ ἠνείχετο ἴσως ν' ἀπεικονίζεται ὁ ἔρωσ ὡς παιδίον πτερυγοφόρον, ἀφοῦ πτερυγοφόρους ἐφαντάζετο καὶ ἐπίστευε τοὺς ἀγγέλους τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Ἡ τοιαύτη ἀπεικόνισις τοῦ ἔρωτος ἀσφαλῶς θὰ προσέβαλε τὸ θρησκευτικὸν αἰσθημα τοῦ νεωτέρου Ἑλληνας. Δὲν θὰ ἦτο δὲ ἄσχετον πρὸς πάντα ταῦτα νὰ πορατηρηθῇ ἐπὶ πλέον, ὅτι ἡ λέξις ἔρωσ κατήντησε νὰ ἔχη διὰ τὸν ἑλληνικὸν λαὸν κακὴν σημασίαν. Ὁ ἔρωσ εἶναι κάτι τὸ κολάσιμον, ἀμάρτημα, ἔγκλημα· ἐνῶ ἡ ἀγάπη εἶναι ἔλως τὸ ἀντίθετον. Μεταξὺ τῶν συζύγων οὐδέποτε χρησιμοποιοῖται ἡ λέξις αὕτη. Ὑπάρχει θεβαίως καὶ εἰς τινὰ δημοτικὰ τραγούδια, πρὸ πάντων εἰς τὰ διστιχα, ἡ λέξις «ἔρωσ» ἡ ὕπαρξις ὁμως αὕτη πρέπει νὰ μᾶς γενῆ τὴν ὑπόνοιαν μήπως τὰ τραγούδια αὐτὰ εἶναι μᾶλλον ἔργον ἐγγραμμάτων στιχορρηγῶν ὄχι ὡς ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ χάριν τοῦ ἐαυτοῦ των καὶ μόνον.

Τῆς ξενιτίας τὰ τραγούδια εἶναι ἐκ τῶν μᾶλλον χαρακτηριστικῶν τῆς ζωῆς τοῦ Ἑλληνοσ, κυρίως κατὰ τοὺς αἰῶνας τῆς ὑπὸ τὸν Τούρκον δουλείας. Βεβαίως ὁ Ἑλληγν ὡς ἐκ τῆς θέσεωσ τῆς χώρασ του καὶ ἐκ τῆς ἰδιοσυγκρασίασ του, τοῦ ἐμπορικῶσ πνεύματόσ του, ἀπεδήμει καὶ πρὶν αἱ Ἑλληνικαὶ χῶραι περιέλθουν πᾶσαι ὑπὸ τὴν Τουρκικὴν κυριαρχίαν· συνεπῶσ ἐκ τῶν περισωθέντων μέχρι σήμερον δημοτικῶν τραγουδιῶν, τὰ ὅποια στρέφονται περὶ τὸ θέμα τῆς ξενιτίας, δυνατὸν μερικὰ νὰ συνετέθησαν πρὸ τοῦ 1453. Ἄλλὰ τὸ μέγιστον μέρος αὐτῶν εἶναι προφανῶσ προτὸν τῆς λαϊκῆς μούσῆσ τῶν μετὰ τὸ ἔτος τοῦτο χρόνων, διότι τότε κυρίως ἤρχισαν οἱ Ἑλληνες νὰ φεύγουν εἰς τὴν ξένην, εἴτε διὰ νὰ μὴ ὑφίστανται τὰ δεινὰ τῆς δουλείας, εἴτε ἐπειδὴ αἱ μεγάλαὶ διὰ τὴν ζωὴν δυσκολαὶ, αἱ ὅποια ἦσαν τὸ φυσικὸν ἀποτέλεσμα τῆς ὀλης κακοδαιμονίας καὶ τῆς ἐρημώσεωσ ἀκόμη, τῆς σημειωθείσης εἰς πλείστα, ἑλληνικὰς χώρασ κατὰ καὶ μετὰ τὴν κατάκτησιν τῶν Τούρκων, ἠνάγκαζον αὐτοὺσ εἰς ἀποδημίαν πρὸς ἀνεύρεσιν τύχῆσ καλλιτέρας εἰς τόπουσ ἄλλουσ, συχνάκις καὶ ἀπω-